

LIETUVOS RESPUBLIKOS REGLAMENTUOJAMŲ PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMO ĮSTATYMO NR. X-1478 9 IR 21 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto įstatymo projekto tikslai ir uždaviniai.

2019 m. sausio 25 d. Europos Komisija pateikė Lietuvos Respublikai oficialų pranešimą dėl pradėtos Europos Sąjungos teisės pažeidimo procedūros Nr. 2018/2297 dėl 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo su pakeitimais, padarytais 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES (toliau – Direktyva 2005/36/EB), 7 straipsnio 4 dalies ir 23 straipsnio 5 dalies b punkto netinkamo perkėlimo į Lietuvos nacionalinę teisę ir įgyvendinimo.

Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo Nr. X-1478 9 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas) rengimo tikslas – tinkamai perkelti Direktyvos 2005/36/EB 7 straipsnio 4 dalies ir 23 straipsnio 5 dalies b punkto nuostatas į nacionalinę teisę.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento (departamento direktorius – Osvaldas Šmitas, tel. 8 706 64 922, el. paštas osvaldas.smitas@eimin.lt) Žmoniškųjų išteklių plėtros skyriaus (skyriaus vedėjas – Linas Kadys, tel. 8 706 64 665, el. paštas, linas.kadys@eimin.lt) patarėja Birutė Kindurienė, tel. 8 706 63 246, el. paštas birute.kinduriene@eimin.lt.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Direktyvos 2005/36/EB nuostatas į nacionalinę teisę perkelia Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymas (toliau – Įstatymas).

Jei siekiama teikti laikinas paslaugas kitoje valstybėje narėje pirmą kartą ir profesija yra susijusi su visuomenės sveikata ar sauga, Direktyvos 2005/36/EB 7 straipsnio 4 dalis nustato, kad priimančioji šalis gali patikrinti paslaugos teikėjo profesinę kvalifikaciją. Pagal 7 straipsnio 4 dalies ketvirtą pastraipą, kompetentinga institucija, priėmusi sprendimą paslaugų teikėjui taikyti kompensacinę priemonę – tinkamumo testą, taip pat užtikrina, kad paslaugų teikėjas turėtų galimybę pradėti teikti paslaugas per vieną mėnesį nuo sprendimo taikyti tokį testą priėmimo. Taip siekiama užtikrinti, kad valstybės narės suteiktų galimybę greitai atlikti reikiamą testą.

Nuostatos dėl laikino paslaugų teikimo į Lietuvos nacionalinę teisę perkeltos Įstatymo II dalimi „Kvalifikacijos pripažinimas, kai siekiama teikti paslaugas laikinai ir kartais“. Jei paslaugos teikiamos pirmą kartą, kai reglamentuojama profesija susijusi su visuomenės sauga ir sveikata (biomedicinos technologas, burnos higienistas, dantų technikas, dietistas, ergoterapeutas, gydytojo odontologo padėjėjas, kineziterapeutas, vaistinininko padėjėjas, veterinarijos felčeris), Lietuvos Respublikos kompetentingos institucijos gali patikrinti paslaugos teikėjo profesinę kvalifikaciją, iki jam pradedant teikti paslaugas. Įstatymo pakeitimo įstatymo Nr. XII-2233 2 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatyta tvarka šių profesijų sąrašas buvo notifikuotas Europos Komisijai. Įstatymo 9 straipsnio 12 dalyje nustatyta, kad paslaugą galima pradėti teikti per vieną mėnesį nuo 9 straipsnio 9 dalies 1 punkte ir 2 punkto b papunktyje nurodytų sprendimų priėmimo dienos, tačiau nenumatyta galimybė pradėti teikti paslaugą per vieną mėnesį nuo 9 straipsnio 9 dalies 2 punkto a papunktyje nurodyto sprendimo.

Pagal Direktyvos 2005/36/EB 21 straipsnyje numatytą automatinio pripažinimo principą kiekviena valstybė pripažįsta tokį formalios kvalifikacijos įrodymą, suteikiantį galimybę užsiimti pagrindinio medicininio rengimo gydytojo ir gydytojo specialisto, bendrosios praktikos slaugytojo,

gydytojo odontologo, specializuoto gydytojo odontologo, veterinarijos gydytojo, vaistininko ir architekto profesinė veikla, kurių rūšys išvardintos V priede ir atitinka Direktyvoje 2005/36/EB nustatytus būtiniausius rengimo reikalavimus, ir toki įrodymą savo teritorijoje laiko tokiu pačiu kaip ir jos išduodamas formalios kvalifikacijos įrodymas. Be to, pagal Direktyvos 2005/36/EB 23 straipsnį, jeigu kvalifikacija nėra nurodyta V priede, nes neatitinka būtiniausių rengimo reikalavimų, ji vis tiek gali būti pripažinta taikant įgytų teisių režimą. 23 straipsnio 5 dalyje numatytas specialus įgytų teisių režimas, taikytinas buvusiojoje Jugoslavijoje įgytai kvalifikacijai, įskaitant kvalifikaciją, kurios rengimas prasidėjo Kroatijoje iki 1991 m. spalio 8 d. (23 straipsnio 5 dalies b punktas).

Direktyvos 2005/36/EB 23 straipsnio 5 dalis į Lietuvos nacionalinę teisę perkelta Įstatymo 21 straipsnio 9 dalimi, tačiau Kroatijai ji netaikoma.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad, Lietuvos Respublikos kompetentingai institucijai priėmus sprendimą taikyti kompensacinę priemonę, paslaugos teikėjas turėtų galimybę teikti paslaugas per vieną mėnesį nuo sprendimo taikyti tokį testą.

Taip pat Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad specialus įgytų teisių režimas pagal Direktyvos 2005/36/EB 23 straipsnio 5 dalį ir atitinkamai Įstatymo 21 straipsnio 9 dalį būtų taikomas Lietuvos Respublikoje ir kvalifikacijoms, kurių rengimas prasidėjo Kroatijoje iki 1991 m. spalio 8 dienos.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Neigiamų pasekmių, priėmus Įstatymo projektą, nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Įstatymo priėmimas kriminogeninei situacijai ir korupcijai įtakos neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Priimtas įstatymo projektas įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios kitų įstatymų nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymo projekte neapibrėžiamos naujos sąvokos.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Įstatymo pakeitimą turės būti keičiami šie teisės aktai, reguliuojantys kompetentingų institucijų veiklą, vykdant profesinių kvalifikacijų pripažinimą:

1) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymas Nr. V-1003 „Dėl Profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint Lietuvos Respublikoje dirbti ar laikinai ir kartais teikti paslaugas pagal reglamentuojamą profesiją, priskirtą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos kuravimo sričiai, tvarkos aprašo patvirtinimo“;

2) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. gegužės 4 d. įsakymas Nr. V-388 „Dėl Vaistininco padėjėjo (farmakotekniko) profesinės kvalifikacijos pripažinimo norint dirbti pagal vaistininco padėjėjo (farmakotekniko) profesiją ar laikinai ir kartais teikti vaistininco padėjėjo (farmakotekniko) paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“;

3) Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2016 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. B1-456 „Dėl Veterinarijos felčerio profesinės kvalifikacijos pripažinimo siekiant dirbti veterinarijos felčerių ar laikinai ir kartais teikti kai kurias veterinarijos paslaugas Lietuvos Respublikoje tvarkos aprašo patvirtinimo“.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Įstatymo projektui įgyvendinti papildomų valstybės, savivaldybių ir kitų valstybės įsteigtų fondų biudžeto lėšų neprireiks.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Rengiant įstatymo projektą specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

„Profesinė kvalifikacija“, „reglamentuojama profesija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Ekonomikos ir inovacijų ministras
Virginijus Sinkevičius